

राष्ट्रीय आरोग्य अभियान-

प्रकल्प अंमलबजावणी आराखडा २०१९-२०,

FMR Code ६.४.२ Free Radiological Services

राज्यातील निवडक आरोग्य संस्थांमध्ये CT Scan व MRI सेवा बाह्य सेवा पुरवठादारामार्फत उपलब्ध करून घेण्याकरीता करावयाच्या निविदा प्रक्रियेस प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-१२२०/प्र.क्र.१०/आरोग्य -७

१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत,

नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.

दिनांक : ०५ ऑगस्ट, २०२०.

वाचा :-

१. सहसंचालक, आरोग्य सेवा, (रुग्णालये) यांचे पत्र क्र.राआसो/आयपीएचएस/ Radiology Services/११३४७२-४७६/२०२०, दिनांक ०४.०३.२०२०.
२. सहसंचालक, आरोग्य सेवा, (रुग्णालये) यांचे पत्र क्र. राआसो/आयपीएचएस/१८८७४-८१/२०२०, दिनांक ०६.०७.२०२०
३. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक,राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांची मान्य टिप्पणी दिनांक ०९.०६.२०२०.
४. सहसंचालक, आरोग्य सेवा, (रुग्णालये) यांचे पत्र क्र. राआसो/आयपीएचएस/३०२९८-३०२/२०२०,दिनांक २८.०७.२०२०.

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षातील मान्य कृती आराखडयामधील अनुदानातून राज्यातील निवडक आरोग्य संस्थांमध्ये Free Radiological Services अंतर्गत CT Scan व MRI सेवा बाह्य सेवा पुरवठादाराकडून उपलब्ध करून घेण्याकरीता करावयाच्या निविदा प्रक्रियेस प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील आरोग्य संस्थांमध्ये Radiology Services (CT Scan & MRI Services) साठी सेवापुरवठादार नियुक्त करून या सेवा उपलब्ध करून द्यावयाच्या आहेत. सीटी स्कॅन प्रकल्प राज्यात २ सामान्य रुग्णालये व ३० उपजिल्हा रुग्णालये मिळून एकूण ३२ रुग्णालयात राबविण्याचे

प्रस्तावित आहे. यासाठी रु.१००० प्रति सीटी स्कॅन, प्रति दिन १५ स्कॅन *३२ रुग्णालये *३६५ दिवस या प्रमाणे वार्षिक खर्च सुमारे रु.१७५२.०० लक्ष एवढा खर्च अपेक्षित आहे. सन २०१९-२० च्या पुरवणी प्रकल्प अंमलबजावणी आराखड्यात रु.३६०.०० लक्ष एवढे अनुदान मंजूर करण्यात आले होते. तर,एमआरआय प्रकल्प राज्यात २३ जिल्हा रुग्णालयात राबविण्याचे प्रस्तावित आहे. यासाठी रु.३५०० प्रति एमआरआय स्कॅन प्रति दिन १० स्कॅन *२३ रुग्णालये*३६५ दिवस या प्रमाणे वार्षिक खर्च सुमारे रु.२९३८.२५ लक्ष एवढा अपेक्षित आहे.सन २०१९-२० च्या पुरवणी प्रकल्प अंमलबजावणी आराखड्यात यासाठी रु.६०३.७५ लक्ष एवढे अनुदान मंजूर करण्यात आले होते.त्या अनुषंगाने बाह्य सेवा पुरवठादारांमार्फत निविदा प्रक्रिया करून सेवापुरवठादार उपलब्ध करून देण्याकरीता प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव सहसंचालक, आरोग्य सेवा (खरेदी कक्ष), मुंबई यांनी सादर केलेला आहे. तसेच सदर प्रस्तावास आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी मान्यता दिलेली आहे. त्यानुषंगाने सीटी स्कॅन व एमआरआय सेवा प्राप्त करण्यासाठी बाह्य सेवा पुरवठादाराची निवड करण्यासाठी निविदा प्रक्रियेस पुढील विवरणपत्रात नमूद केल्यानुसार अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. :-

अनुदानाचा व प्रस्तावाचा तपशिल

FMR	Particulars	GOI Remarks
6.4.2	Free Radiological Services	<p>The amount suggested per CT Scan case is Rs 1000. A token amount of Rs 360 Lakhs is approved. (Rs 1000 per CT Scan case*15 cases per day*32 facility*75 days) State may reimburse on actual to the service provider based on the rates received through competitive bidding. State may be advised to adhere to the NHM guidelines of free diagnostics.</p> <p>The amount suggested per MRI Scan is Rs 3500.A token amount of Rs 603.75 Lakhs is approved.(Rs 3500per MRI Scan case*10 MRI Scan per day*23 District Health Facility*75 days). State may opt discount on CGHS as financial reimbursement mode for service provider.</p>

सीटी स्कॅन व एमआरआय सेवा प्राप्त करून घेण्यासाठी बाह्य संस्थेची निवड निविदा प्रक्रियाद्वारे करण्यात यावी. या अंतर्गत आरोग्य संस्थामार्फत जागा उपलब्ध करून (सेवा कालावधी पुरतीच) देण्यात येणार असून नियुक्त करण्यात येणाऱ्या बाह्यसेवा पुरवठादाराने संबंधित आरोग्य संस्थांमध्ये सीटी स्कॅन व एमआरआय मशीन बसविणे, मशीनमधून घेण्यात येणाऱ्या छायाचित्रांचे विश्लेषण व निदान Interpretation, Diagnosis करून अहवाल तयार करणे, मनुष्यबळ (Technician and Radiologist) उपलब्ध करून देणे, चाचणी करण्यात आलेल्या रुग्णांचा अहवाल त्याच दिवशी वैद्यकीय दृष्ट्या साधारण/ नियमित निकषाबाबत असल्यास सदरचा

अहवाल त्वरीत देणे व गुंतागुंतीचे विश्लेषण अभिप्रेत असल्यास किमान ६ तासांच्या आत रुग्णालयास उपलब्ध करून देणे, प्रकल्पाच्या नियंत्रणासाठी ऑनलाईन सॉफ्टवेअर (Dash board) उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहिल. तसेच यशस्वी सेवा पुरवठादाराकडून पुढील ५ वर्षाकरीता निविदा दस्तऐवजातील अटी व शर्तीनुसार करार करणे अपेक्षित राहिल. तृतीय पक्षाकार मुल्यांकन अहवाल (Third Party Evaluation Report) समाधानकारक असल्यास त्यास पुढे २ वर्षापर्यंत मुदतवाढ देता येईल. तसेच एकाही रुग्णांच्या बाबत अतिरिक्त शुल्क आकारल्याबाबत तक्रार आल्यास संबंधिताचा करार रद्द करण्यात येईल, या अटीचा निविदा दस्तऐवजात समावेश करण्यात यावा.

०२. सदर प्रशासकीय मान्यता ही पुढील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे:-

१. सदर सीटी स्कॅन व एमआरआय सेवा अंतर्गत बाह्य संस्था नियुक्त करण्याच्या बाबीची आवश्यकता / मागणी याची शहानिशा / खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच सदर बाबींच्या खरेदीसाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
२. सदर सेवांतर्गत सेवा पुरवठादाराने दिवसाला किमान १५ सीटी स्कॅन व १० एमआरआय करणे अनिवार्य राहिल.
३. प्रथम संदर्भसेवा केंद्राच्या कार्यक्षेत्रातील लाभ घेणाऱ्या अपेक्षित रुग्णांच्या संख्येच्या प्रमाणात सीटी स्कॅन व एमआरआय मशीन किंवा रेडीओलोजीस्टची संख्या निश्चित करण्यात यावी.
४. सीटी स्कॅन व एमआरआय मशीनचे विनिर्देश वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, शासन निर्णय, दिनांक ३१.१०.२०१७ च्या तरतुदीनुसार सहसंचालक (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा, मुंबई यांनी निश्चित करावेत. सदरहू बाबीचे विनिर्देश गरजेनुसार व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. पीआयपी मध्ये मंजूर असलेल्या बाबींच्या तांत्रिक विनिर्देशानुसार मागणीपत्र पाठविण्याची जबाबदारी संबंधित कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल. प्रस्तावातील समाविष्ट असलेल्या बाबींचीच खरेदी करण्यात यावी.
५. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची सुधारीत नियमपुस्तिका यामधील तरतुदीनुसार विहित खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

६. प्रशासकीय मान्यता देतानांचे दर हे अंदाजित आहेत. त्यामुळे GEM Portal, इतर राज्यांचे दरकरार, National Pharmaceutical Pricing Authority (NPPA) यांच्याकडील उपलब्ध असलेल्या न्युनतम दर विचारात घेण्यात यावेत. तसेच हाफकिन संस्थेतील सदर बाबींची खरेदी केली जात असल्यास अथवा झालेली असल्यास निविदेत प्राप्त झालेले न्युनतम दर विचारात घेऊन त्या दरांना अंदाजित दर म्हणून गृहित धरण्यात यावे व त्यानुसार निविदेकरीता मागणी नोंदवितांना साहित्य सामुग्री, तदनुषंगिक वस्तु व उपकरणांच्या संदर्भात अंदाजित दर म्हणून नोंदविण्यात यावेत व खरेदी प्रक्रियेअंती दर निश्चित करण्यात यावा. सदर दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबीचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी.
७. सीटी स्कॅन व एमआरआय सेवा बाह्यसेवा पुरवठादाराची निविड करतानांच्या निविदा दस्तऐवजात समाविष्ट करावयाच्या कामाचा गोषवारा व सेवेच्या अटी, शर्तीबाबतचे नियम आयुक्तालयाकडील अस्तित्वात असलेल्या निविदा दस्तऐवज छाननी समितीमार्फत अंतिम करूनच निविदा विषयक पुढील कार्यवाही करण्यात यावी.
८. राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षातील केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या कृती आराखडयामध्ये FMR Code 6.4.२ या लेखाशिर्षातर्गत रु ९६३.७५ लक्ष इतका निधी मंजूर झालेला आहे. त्यापैकी सन २०२०-२१ मध्ये रु.७८०.२६ लक्ष एवढा निधी वचनबद्ध (Committed) ठेवण्यात आला आहे. सीटी स्कॅन व एमआरआय सेवा प्राप्त करण्यासाठी या योजनेतर्गत प्रस्तावित (सीटी स्कॅन सेवांसाठी ३२+ एमआरआय सेवांसाठी २३ रुग्णालये) आरोग्य संस्थांकरीता येणारा खर्च राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत मंजूर पीआयपीतील सदर बाबीच्या विनियोगाकरीता राखून ठेवण्यात आलेल्या अनुदानातून अनुदानाच्या विहित मर्यादेतच भागविण्यात यावा. निविदा प्रक्रियेनंतर आवश्यक असल्यास प्रत्यक्ष येणाऱ्या दरानुसार वर्षातील उर्वरित कालावधीसाठी पुरवणी प्रकल्प अंमलबजावणी आराखड्यात तरतूद करून घेण्यात यावी. तसेच हा मंजूर असलेला व चालू क्रियाकल्प (Ongoing Activity) असल्यामुळे आवश्यक निधीची तरतूद वेळोवेळी करून घेण्यात यावी. सदरची बाब प्रशासकीय मंजूरीच्या विहित कालावधीत पूर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी. याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल.
९. तसेच, या बाबींच्या खरेदी द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.
१०. संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबवितांना केंद्रीय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

११. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग- पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

१२. खरेदी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर खरेदी समितीच्या मान्यतेनंतरच पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात यावेत. सदर प्रकरणी सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन निर्णय क्र.खरेदी - २०१६/प्र.क्र.२४०/आरोग्य-८ दिनांक २६ जुलै, २०१७ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

३. उपरोक्त अनुक्रमांक १ ते १२ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची व खरेदी नियमानुसार व आवश्यकते प्रमाणे आहे हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई, संचालक (आरोग्य सेवा), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई, सहसंचालक, आरोग्य सेवा (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई व कार्यक्रम प्रमुख यांची राहिल.

४. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र २०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७.०४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग पहिला, उपविभाग-२ मधील अ.क्र.४, नियम क्र.७ अन्वये अवजारे, किरकोळ साधन सामुग्री आणि उपक्रम संच विकत घेण्यास मंजूरी देण्यासाठी प्रशासनिक विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००८०५१४५९५६८८१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिलिंद कुळकर्णी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान संचालक, मुंबई,
२. संचालक, आरोग्यसेवा, मुंबई,

३. संचालक (वित्त व लेखा),राष्ट्रीय आरोग्य अभियान,मुंबई,
४. अतिरिक्त संचालक,राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय,पुणे,
५. सर्व सहसंचालक (आरोग्य सेवा आयुक्तालयामार्फत)
६. उपसंचालक, सर्व मंडळ कार्यालये,
७. सर्व जिल्हा शल्य चिकित्सक (FWB मार्फत)
८. जिल्हा आरोग्य अधिकारी (FWB मार्फत)
९. निवड नस्ती (कार्यासन-आरोग्य-७).